

Клименко О. Л.,

кандидат філологічних наук, професор,
професор кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови
Запорізького національного університету

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНА ТРАНСОРІЄНТАЦІЯ ЛЕКСЕМ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Анотація. У статті досліджено явище функціонально-семантичної трансорієнтації одиниць сучасної англійської мови на лексико-семантичному рівні, виявлено семантичні модифікації, що супроводжують функціональні транспозиції лексем у процесі їх міграції між фаховими професійними підсистемами сучасної англійської мови.

Ключові слова: функціонально-семантична трансорієнтація, семантичні модифікації, функціональні транспозиції, фахові професійні підсистеми.

Постановка проблеми. За спостереженнями дослідників, незважаючи на те, що кожна мовна одиниця має свою «функціональну орієнтацію», тобто використовується в прототипічній функції, яка узуально закріплюється та відображається в значній кількості різноманітних контекстів, у мові має місце «функціональна переорієнтація» [1, с. 48], зокрема, коли лексичні одиниці надходять з однієї мовної підсистеми до інших. Процес міграції термінологічних, жаргонних і професійних одиниць до інших мовних підсистем є цілком природним і типовим для сучасної англійської мови. Інші вчені називають таке явище «функціонально-семантичною трансорієнтацією» [2, с. 313], оскільки слова змінюють свої функціональні характеристики й первісне значення та здебільшого втрачають «фахову маркованість», тобто перестають сприйматись як такі, що належать лише до визначеної мовної підсистеми.

С.М. Єнікєсва стверджує: «Мовні одиниці, що зазнали функціональної трансорієнтації, активно поповнюють словник сучасної англійської мови. <...> Саме тому явище функціональної трансорієнтації в сучасних умовах існування мови варто розглядати як потужну рушійну силу саморозвитку та самовдосконалення мовної системи» [3, с. 184]. Функціонально-семантична трансорієнтація, що виявляється у формуванні семантичних дериватів унаслідок функціональної транспозиції лексем у процесі їх міграції між фаховими підмовами, стала предметом розгляду публікації.

Мета статті – дослідити механізми семантичних змін та виявити особливості семантичних модифікацій, що виникають у результаті функціонування лексичних одиниць у різних фахових професійних підсистемах сучасної англійської мови.

Досягнення цієї мети зумовлює виконання таких завдань:

– дослідження явища функціонально-семантичної трансорієнтації одиниць сучасної англійської мови на лексико-семантичному рівні;

– встановлення механізмів змін функціональних характеристик фахової лексики, що відбуваються внаслідок її внутрішньомовної міграції;

– виявлення семантичних модифікацій, які супроводжують функціональні трансформації лексем, що відбуваються в процесі взаємодії фахових підмов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ми виділяємо три основні напрями функціонально-семантичної трансоріє-

тації лексики: «спеціалізацію» значення (коли лексичні одиниці загальноновживаної мови набувають «фахової маркованості» в лексиконі фахової підмови), «деспеціалізацію» значення (коли лексичні одиниці фахового лексикону втрачають «фахову маркованість» і стають загальноновживаними) та «транспеціалізацію» (зміну лексичними одиницями «фахової маркованості» під час використання в іншій фаховій підмові). Виділення цих трьох процесів функціонально-семантичних змін є універсальним, адже воно включає функціонально-семантичну трансорієнтацію всіх одиниць, що входять до складу фахової підмови: термінів, професіоналізмів, жаргонізмів.

Варто зазначити, що термін «спеціалізація» ми вважаємо більш загальним для розуміння використання слів загальноновживаної мови в певній фаховій підмові. Спеціалізацію лексики ми поділяємо на термінологізацію та професіоналізацію. Так само термін «транспеціалізація» вживаємо для розуміння використання слів фахових підмов в інших спеціальних значеннях.

Прикладом професіоналізації лексем загальноновживаної мови є їх надходження до лексичного депозитарію фахових професійних підсистем англійської мови, зокрема й сфери медицини та охорони здоров'я. Так, поширення альтернативних езотеричних синкретичних практик зумовило використання слова *to access* у вузькоспеціальному значенні «отримувати доступ (достукуватись) до найглибших внутрішніх відчуттів чи підсвідомих прагнень», а лексема *balance* стало позначати гармонійне співвідношення тіла, розуму й духу, якого можна досягти лише лікуючи людину в цілому [4]. Наприклад: *Certain self-help experts and New Age gurus <...> seem to have a taste for computer language. They are likely to tell us that we need to «access» our inner children or «interface» differently with our families and co-workers* («The New York Times», May 17, 2002).

У результаті термінологізації мовна одиниця *pathfinder* «слідопит, дослідник» стала вживатись у стоматологічній практиці в значенні «інструмент для проходження кореневих каналів». Окремі медичні процедури також отримали свої назви внаслідок спеціалізації слів загальноновживаної мови: терапевтичні дотики й маніпуляція тіла за допомогою спеціальних технік отримали назву *bodywork* (раніше лексема *bodywork* позначала кузов автомобіля), хірургічне видалення недоліків шкіри шляхом нанесення на неї хімічних речовин або кислоти з наступним видаленням пласту шкіри отримало номінацію *to peel*. Хірургічні процедури, що потребують введення інструментів або інших об'єктів у порожнину тіла, отримали назву *invasive* [4]. Наприклад: *Over the past few years, we have developed more minimally invasive techniques, but they still require stopping the heart – patients have to be put on a heart/lung machine, to still the heart so we can work on it* («Daily Mail», November 2, 2010).

Розвиток біотехнологій, зокрема клонування, дав змогу вести мову про створення генетичної копії людини, така копія

отримала вербальну репрезентацію *copycat* (раніше ця лексема мала лише одне значення – «наслідувач»). Іншим прикладом спеціалізації є складне слово *brown-bagging*, яке раніше позначало практику принесення на роботу ленчів у коричневих пакетах, а нині позначає практику принесення доктору ліків, які вживає пацієнт, для аналізу на доцільність вживання, дозування, термін придатності [4].

Зазначимо, що ми не ототожнюємо звуження значення лексеми та термінологізацію, оскільки звуження значення може мати місце й за появи нового лексико-семантичного варіанта лексеми, тобто коли немає підстав говорити про термінологізацію. Прикладами звуження значення, що супроводжується спеціалізацією, є такі: завуальований евфемізм *substance* – наркотик; *thrivor* – людина зі смертельно небезпечною хворобою (СНІД, рак), яка, проте, залишається здоровою, не має патології; *to tweak* – страждати від нервового тугу. Такі одиниці мають загальнозживане немедичне значення та значення, що вживаються в медичному сенсі [4]. Наприклад: *But I think my good friend, the breast cancer thrivor, wants you to know that confronting the issue is much better than pretending it doesn't exist* («St. Louis American», October 7, 2010).

Прикладом спеціалізації значення лексичних одиниць у сфері новітніх технологій є фахова «комп'ютерна маркованість» таких одиниць: *finger* – програма, що відображає всю інформацію про окремого користувача або всіх користувачів у мережі (назва пов'язана з піктограмою програми, на якій зображено палець); *bookmark* – відмітка сайту чи веб-сторінки в браузері, що дозволяє легко знайти його в майбутньому (реалізація образу закладки для паперової книги); *hijacker* – шкідлива програма, що дозволяє відстежувати веб-сторінки, які відкрив користувач (уподібнення програми, яка краде персональні дані, до терориста, який викрадає літаки); *patch* – додаток до програми, що виправляє виявлені в ній помилки (уподібнення програми до латки, яка допомагає привести одяг у належний вигляд); *flame* – лайка на адресу того чи іншого інтернет-користувача через електронну пошту чи на інтернет-форумі (уподібнення сварки чи запеклої суперечки до горіння); *ham* – корисна, замовлена електронна пошта (протиставлення одиниці *spam*, незамовленій електронній пошті); *meatloaf* – електронна поштова розсилка великої кількості адресатів [5]. Наприклад: *A common concern among IT managers is avoiding spam countermeasures that create «false positives» – deletions of real messages that contain an element commonly found in spam. <...> There is even a recently coined term for this: ham.* – Brendan Weston, «Costly «spam» flood soaks all office ranks» («Financial Post», February 17, 2003); *The workers were accused of contributing to a hostile work environment because they repeatedly, over the course of several weeks, traded unsavory «meatloaf»: batches of unsolicited personal e-mail that in this case contained dirty jokes and nude pictures* (Lorraine Woelert «The Next E-Mail You Open Could Get You Fired», «Business-Week Online», December 9, 1999).

У сфері фінансів і маркетингу спостерігається професіоналізація значення таких лексем: *basket* – набір валют, на основі якого робиться перегляд валютних курсів; *stick* – неможливість банком реалізувати частину випуску акцій; *presence* – активність компанії на певному ринку; *opt in, opt out* – підписуватись чи не підписуватись на розсилку рекламної пошти, переважно електронної; *touch* – звертатися, входити в будь-який контакт із діловим підприємством; *niche* – прибуткова частина ринку [6; 7]. Наприклад: *In the next six month, however, it hopes to es-*

ablish links with more than 500 vendors selling all kinds of otherwise difficult-to-find niche products («The Economist», August 21, 2009).

В екологічному лексиконі як екотермін вживається одиниця *dumping*. На відміну від загального значення «викидання сміття, позбавлення від непотрібних речей» у фаховій мові екології ця лексема позначає «поховання токсичних або радіоактивних відходів». Слово *pollution*, що вживається як одиниця загальної мови в широкому значенні «забруднення», набуває спеціалізованого «екологічного» значення «забруднення через діяльність людини», особливо в складі атрибутивних словосполучень, перший компонент яких уточнює забруднюючі речовини, джерела та сфери забруднення [8]. Наприклад: *Claims against general-liability policies for damages from asbestos and hazardous-waste dumping worldwide are estimated to have cost the insurance industry \$2 trillion, threatening its solvency* («Newsweek», February 5, 2011); *Every year in developing countries, a million people die from urban air pollution and twice that number from exposure to stove smoke inside their homes* («The Economist», July 6, 2002); *According to NOAA, nutrient pollution has degraded more than half of U.S. estuaries* («Scientific American», July 2010).

Варто також зазначити, що оскільки міграція слів відбувається також в іншому напрямі – з фахової підмови до загальнозживаного лексикону, то в сучасній англійській мові спостерігається процес *десеціалізації* значення слів, які втрачають «фахову маркованість» поза межами професійної мовної підсистеми. Прикладом десеціалізації є детермінологізація значення одиниць фахових підмов. Так, колишній комп'ютерний термін *multitasking*, що позначав здатність програми чи операційної системи одночасно виконувати декілька завдань, поступово надійшов до загальнолітературної лексики зі значенням «робітник, який може одночасно працювати над декількома проектами», втрачивши свою «комп'ютерну маркованість» [5]. Наприклад: *Using an anecdotal approach, Crenshaw tells stories about executives with the key phrase being that «multitasking is a lie. The truth is that multitasking is neither a reality nor is it efficient,» writes Crenshaw, acting the role of a business executive lecturing an employee who prides herself on her ability to do many things at the same time* («InfoWorld Daily News», August 17, 2008).

Іншим прикладом десеціалізації значення є слово *cyberterrorism*, яке в комп'ютерному лексиконі мало значення «використання комп'ютерної техніки в терористичних актах», а в загальнозживаній мові найчастіше означає диверсії проти інформаційних систем. Наприклад: *«We reserve the right to respond in any way appropriate: through covert action, through military action, any one of the tools available to the president,» Richard Clarke said at a Senate Judiciary subcommittee hearing on cyberterrorism* («US Today», February 13, 2011).

До складу комп'ютерного лексикону входить дієслово *to morph*, яке наприкінці ХХ століття почало вживатись у значенні «змінювати графічне зображення за допомогою комп'ютера, перетворювати один образ на інший» [5]. Поступово воно набуло більш загального значення «змінюватися, перетворюватися на щось інше». Наприклад: *A few years later they morphed into multimillionaires, emerging from their lavish villas and chauffeured Mercedeses to call the shots at the highest levels of government* («Newsweek», March 18, 2010).

Процес *трансеціалізації* значення у зв'язку з «міграцією» слів між фаховими підмовами також виявився найбільш

активним у сфері новітніх технологій. Прикладами можуть слугувати такі одиниці: *dial tone* – служба, що забезпечує вільний і легкий доступ до будь-якого продукту або послуги (запозичення зі сфери радіоелектроніки); *heavyweight* – програма або протокол, що характеризується високою вимогливістю до системних ресурсів (запозичення зі спортивної сфери); *black hole* – запобігання інтернет-зв'язку тощо (запозичення зі сфери астрофізики) [9]. Наприклад: *This will lead to the «Internet dial-tone», in which connection to the Net from all manner of devices will be as automatic and simple as getting a dial-tone connection to the telephone network when we lift up a phone handset* («The Economist», November 17, 2008); *In the midst of the 3G auction mania raging at the turn of the millennium, many operators in forerunning countries found themselves black-holed in the mega-buck bidding* («Business Week», May 1, 2002).

У сфері новітніх інформаційних технологій також функціонують медичні терміни: *virus* – шкідлива програма, що порушує нормальне функціонування комп'ютера; *antivirus* – програма, що запобігає діяльності вірусів; *Friends and Family virus* – вірус, що інфікує цільовий комп'ютер, а також розсилає себе через електронну пошту за всіма адресами, записаними в адресній книзі комп'ютера; *infection* – присутність комп'ютерних вірусів у комп'ютері; *catatonia* – стан комп'ютеру, коли він не відповідає на команди користувача; *(data) hygiene* – перевірка комп'ютера на наявність вірусних програм; *data cholesterol* – зріст кількості даних, що передаються, які суттєво уповільнюють швидкодію інших програм; *(digital) pathogen* – комп'ютерний вірус чи інша шкідлива програма; *heroinware (heroin-ware)* – дуже приваблива гра чи програма, така, що затягує [5]. В останньому разі маємо справу зі зрощенням назви наркотику з «комп'ютерно» маркованим продуктивним афіксоїдом *-ware*. Наприклад: *Online PC games such «EverQuest,» the new «Dark Age of Camelot,» or «Diablo II» – dubbed «heroinware» by some players – can pose much more complex problems* («InfoWorld Daily News», April 12, 2002).

Транспеціалізації нерідко зазнають терміни науково-технічної сфери. Наприклад, термін ядерної енергетики *meltdown* зі значенням «розплавлення ядерних елементів реактора» почав функціонувати у сфері новітніх технологій у формі «*network meltdown*». Як комп'ютерний термін він позначає «перевантаження мережі» [9]. Як економічний термін він позначає «руйнування, крах, розвал (економіки, бізнесу, організації)». Наприклад: *Network meltdown: A state of complete network overload; the network equivalent of thrashing* («Raymond», 2004); *Many South Koreans distrust foreign investors instinctively and feel that the financial meltdown of 1998 shamed their country and made it vulnerable to a modern form of colonial exploitation* («The Economist», February 7, 2009).

Запозичений зі сфери будівництва термін *firewall* функціонує в комп'ютерному лексиконі зі значенням «програма, що запобігає несанкціонованому проникненню хакера в комп'ютер користувача». Як економічний термін *firewall* позначає стійке розділення різних видів банківської діяльності, коштів клієнта та самого банку для запобігання конфлікту інтересів [9]. Наприклад: *This would tear down firewalls that had largely stopped insurance companies, banks and stockbrokers from competing in each other's patches* («The Economist», November 6, 2009).

У фаховій мові економіки функціонують також терміни фізики: *hysteresis* – економічна тенденція довгострокових періодів високого рівня безробіття, яка не приводить до зменшен-

ня рівня заробітків (вихідне значення цього слова пов'язане зі сферою магнетизму); *daisy-chain* – торгівля між брокерами з метою створення видимої активності ринку; *free-fall* – різке падіння цін на фінансовому ринку або погіршення стану економіки; *rocket-scientist* – службовець банку, який займається операціями на фінансовому ринку, використовуючи сучасні методи комп'ютерного аналізу; *circuit-breaker (circuit-breaking)* – форма контролю, яка запобігає раптовій і надмірній зміні цін акцій [10]. Наприклад: *To avoid a repeat, American regulators introduced «circuit breakers» which, among other things, can cut off the direct connection between the big brokers' computers and the trading floor of the New York Stock Exchange* («The Economist», February 2, 2002).

Своєрідну інтерпретацію отримують в інших професійних фахових підсистемах поняття медицини. Наприклад, у медичній терміносистемі слово *applicator* позначає «пристосування для введення ліків у порожнину», а в екологічній термінології таким словом номіновано людину, яка використовує засоби охорони природи [4].

Прикладом трансспеціалізації може слугувати використання медичної термінології у сфері економіки: *immunization* – інвестування фінансових ресурсів таким чином, щоб захистити існуючий бізнес інвестора від змін процентних ставок та інших цінних ризиків; *spine* – шкала заробітної платні; *hiccup* – невелика зміна кон'юнктури; *shock-therapy (shock-treatment)* – радикальні економічні реформи; *bloodletting* та *haemorrhage* – звільнення робітників і службовців [11]. Наприклад: *But throughout the last few decades Teesside's chemicals industry, along with shipbuilding and steel, haemorrhaged jobs* («The Economist», October 21, 2010); *His recent coups do not guarantee success, any more than the other Michael's blood-letting secured his dream of becoming legitimate business* («The Economist», February 6, 1999).

Необхідно також звернути увагу на трансспеціалізацію військового лексикону. Наприклад, військовий термін *carpet-bomb* («проводити килимове бомбардування») нині використовується в лексиконі економіки й бізнесу для позначення стратегії маркетингу. Дієслово *carpet-bomb* означає «посилати рекламні матеріали більшості потенційних покупців у визначеному районі або всім мешканцям району» [10].

У мові маркетингу почав вживатись військовий термін *broadside* («бортовий залп») для позначення масового, одночасного розповсюдження рекламної літератури. Військовий термін *beachhead* («плацдарм») у підмові бізнесу позначає частину ринку, яку захоплює компанія, щоб отримати більшу частку в майбутньому. Слово *bullet* має в підмові фінансів значення «облігація, погашення якої робиться одноразово». Воно може виступати в атрибутивній функції в термінологічних словосполученнях: *bullet loan, bullet strategy* [10].

Складне слово *front-line* («лінія фронту, передній край») у підмові бізнесу вживається атрибутивно та позначає робітників, які безпосередньо пов'язані з виробництвом товарів чи впровадженням послуг (*front-line worker/employee*), або службовців чи управлінців, які контактують із робітниками (*front-line manager/supervisor*). Слово *capitulation* (з традиційним значенням «припинення військових дій і здача збройних сил») має значення «панічний продаж великої кількості акцій» [10].

Унаслідок трансспеціалізації значення військовий термін *block-buster* («авіаційна бомба великої потужності») став позначати книгу або кінострічку-бестселер жанрів «action», «fantasy». Слово *blockbusting* у сфері нерухомості має значен-

ня «руйнування кварталу», тобто позначає зниження ціни на нерухомість у певному кварталі через поширення пліток про те, що район стає біднішим і менш популярним, або у зв'язку з розташованими поблизу фабриками, які спричиняють шум, забруднення навколишнього середовища, або переселенням етнічних меншин. Таке зниження цін на руку агентам із нерухомості, які сподіваються, що розповсюджені ними плітки змусять мешканців кварталу продавати будинки й квартири за нижчими цінами [11].

Військовий термін *sniping* нині використовується в комп'ютерному лексиконі для позначення стратегії поведінки на інтернет-аукціоні та означає «практику виграшу інтернет-аукціону шляхом пропозиції вищої ціни в останню секунду торгу, як правило, за допомогою спеціального програмного забезпечення» (уподібнення вміння давати вищу ціну на аукціоні за мить до закінчення торгів до снайперського вміння влучати точно в ціль). У середовищі комп'ютерних користувачів поширюється жаргонне поняття *to nuke* (буквально «застосувати ядерну зброю») для позначення одночасного знищення всієї інформації в комп'ютері [5].

Транспеціалізації зазнали в комп'ютерному лексиконі також такі лексичні одиниці з військової фахової підмови: *locked and loaded* – «стан повністю готового до роботи знімного диску» (первинно «зброя, заряджена й готова до стрільби»); *blivet* – «програмна задача, яку неможливо вирішити; важливий елемент апаратного забезпечення» (первинно «те, що неможливо полагодити, замінити; паливний контейнер»); *broken arrow* – «фатальна помилка в комп'ютері» (первинно «військовий інцидент із застосуванням ядерної зброї»); *time bomb* – «тип комп'ютерного вірусу, що спрацює у визначений час, змінюючи або знищуючи інформацію в комп'ютері» (первинно «бомба із часовим механізмом»); *newbie* – «новачок, недосвідчений користувач» (первинно «новобранець»); *to frag* – «повністю знищити, зіпсувати» (первинно «знищити за допомогою осколкової гранати») [5]. Наприклад: *In «shoot em ups» such as Quake III, meanwhile, they will rapidly negotiate the three-dimensional chambers of a disused spaceship, guns blazing as they dodge the rocket attacks of other players and attempt to «frag» everything in sight* («Sunday Times» (London), September 26, 2005).

У свою чергу з комп'ютерного лексикону до військової фахової підмови було запозичено одиницю *digitization*. Первинно ця лексема означала конвертацію паперового документа в електронну форму. Варто зазначити, що аналогічне значення це слово зараз має в літературній мові. У військовому лексиконі, проте, слово *digitization* отримало значення «можливість обміну інформацією між військовою технікою (літаками, гелікоптерами тощо) та її оператором, наприклад, за допомогою бездротового зв'язку» [12].

Що стосується фахової підмови банківських і фінансових справ, то з неї в результаті транспеціалізації до комп'ютерного лексикону надійшли такі одиниці: *switch* – «передача даних за допомогою комп'ютеризованого зв'язку між фінансовою установою й місцем продажу (у сфері економіки слово позначало «перекид інвестицій»); *incubator* – «створення, фінансування та просування нових інтернет-компаній (первинно у сфері економіки слово позначало «створення й просування звичайних, «не інтернетівських» компаній»); *silent run* – «масове зняття онлайн-клієнтами коштів із банківських рахунків (первинне значення «зняття грошей із бан-

ківських рахунків великими корпораціями») [5]. Наприклад: *The widespread use of online banking services is putting banks under threat of silent runs on banks* («Computer Weekly», October 13, 2008).

Екологічні терміни починають вживатись у мові інших професійних та фахових підсистем. Так, термін *recycle* («перероблювати використаний матеріал на сировину») було залучено до політичної сфери з образним значенням «переглянути позицію» водночас із відповідним прикметником *recycled* (*recycled communist*) [11]. Як бачимо, у багатьох випадках зсув значення в мовних одиницях, що надходять з одного фахового лексикону до іншого, є незначним, і така одиниця набуває лише «фахової маркованості», зберігаючи чи незначно модифікуючи денотат.

Висновки. Таким чином, виділені нами процеси функціонально-семантичної трансорієнтації – спеціалізація, деспеціалізація та трансспеціалізація значення лексичних одиниць – виступають дієвими шляхами формування словникового складу сучасної англійської мови загалом та її фахових мовних підсистем зокрема. Проведене дослідження показало, що спеціалізація сприяє інтенсивному створенню одиниць у фахових мовних підсистемах, у процесі деспеціалізації одиниці фахового лексикону беруть активну участь у поповненні загальноживаної мови, тоді як процес трансспеціалізації веде до формування фахового лексикону за допомогою лексичних одиниць інших професійних фахових підсистем. Вважаємо, що причина інкорпорування одиниць фахового лексикону в узус носіїв загальнолітературного варіанта англійської мови та її фахових підсистем зумовлюється необхідністю поповнення номінативних та експресивних засобів мови.

Література:

1. Левицкий А.Э. Явление функциональной переориентации языковых единиц / А.Э. Левицкий // Вісник Київського лінгвістичного університету. – 1999. – № 1. – Т. 2. – С. 48–53.
2. Зацний Ю.А. Сучасний англійський світ і збагачення словникового складу / Ю.А. Зацний. – Львів : ПАІС, 2007. – 228 с.
3. Єнікєєва С.М. Системність і розвиток словотвору сучасної англійської мови : [монографія] / С.М. Єнікєєва. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2006. – 303 с.
4. Янков А.В. Англо-український словник нової лексики і фразеології англійської мови сфери медицини та охорони здоров'я / А.В. Янков. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 272 с.
5. Англо-український словник новітніх інформаційних технологій / уклад. : О.Л. Клименко, О.С. Чирвоний. – Запоріжжя : ЗНУ, 2013. – 200 с.
6. Longman Dictionary of Contemporary English. – 3 ed. – Harlow : Longman, 1995. – 1668 p.
7. The Oxford Dictionary and Thesaurus / ed. by S. Tulloch. – Oxford : Oxford University Press, 1996. – 1892 p.
8. Балюта Е.Г. Проблеми охорони довкілля й інноваційні процеси в словниковому складі англійської мови / Е.Г. Балюта. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2010. – 200 с.
9. McFedries P. The Word Spy 2008 / P. McFedries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wordspy.com>.
10. Oxford Dictionary of Business English / ed. by A. Tuck. – Oxford : Oxford University Press, 1994. – 493 p.
11. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник / уклад. : Ю.А. Зацний, А.В. Янков. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 360 с.
12. Василенко Д.В. Військова лексика / Д.В. Василенко. – Горлівка :

ГДПШМ, 2011. – 152 с.

Клименко О. Л. Функционально-семантическая трансориентация лексем в современном английском языке

Аннотация. В статье исследовано явление функционально-семантической трансориентации единиц современного английского языка на лексико-семантическом уровне, проанализированы семантические модификации, сопровождающие функциональные транспозиции лексем в процессе их миграции между профессиональными подсистемами современного английского языка.

Ключевые слова: функционально-семантическая трансориентация, семантические модификации, функци-

ональные транспозиции, профессиональные подсистемы.

Klymenko O. Functional and semantic trans-orientation of lexemes in modern English

Summary. The article presents an attempt to study the phenomenon of functional and semantic trans-orientation of lexical units in modern English. The research is aimed at determining semantic modifications caused by functional transformations of lexemes as a result of their migration between professional subsystems of modern English.

Key words: functional and semantic trans-orientation, semantic modification, functional transformations, professional subsystems.